

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,
10 september 2024

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Vergaderdatum
30-10-2024
Documentnummer
148523

Agendapunt

Onderwerp

Het bestemmingsplan 'Romeins Museum de Thermen'

Inleiding/aanleiding

Algemeen

Een Romeins monument, in bedrijf vanaf ca 65 na Chr. nog voor de opening van het Colosseum in Rome. Dit badhuis is een landmark van internationale betekenis dat door het huidige museumgebouw onvoldoende gezien en beleefd wordt.

Onze toekomst heeft deze geschiedenis nodig. Oorspronkelijk had het badhuis in de Romeinse tijd een sociale functie. Die functie vormt de inspiratie om een nieuwe centrale ontmoetingsplek te creëren waar mensen van heinde en verre naartoe komen en waar levens van vroeger en nu met elkaar en met de omgeving worden verknoot.

Dit archeologisch rijksmonument, gelegen aan de Coriovallumstraat 9, is het topstuk in de archeologische collectie van Heerlen, krijgt in de komende jaren een nieuw gebouw dat het badhuis niet alleen beschermt - na een omvangrijke restauratie van het badhuis in 2018 - maar ook ruimte biedt voor unieke verhalen die tot de verbeelding spreken.

Gelegen aan een knooppunt van Romeinse wegen was het badhuis een internationale ontmoetingsplek, met de komst van het nieuwe museum ontstaat opnieuw een knooppunt. Op deze plek mixen oude verhalen zich met verhalen van nu. Goed beheer en behoud van de omvangrijke collectie van het huidige museum staat aan de basis voor betekenisvolle presentaties voor een breed publiek. Internationale kennisdeling en onderzoek door studenten en archeologen zijn een nadrukkelijk onderdeel van het nieuwe museum.

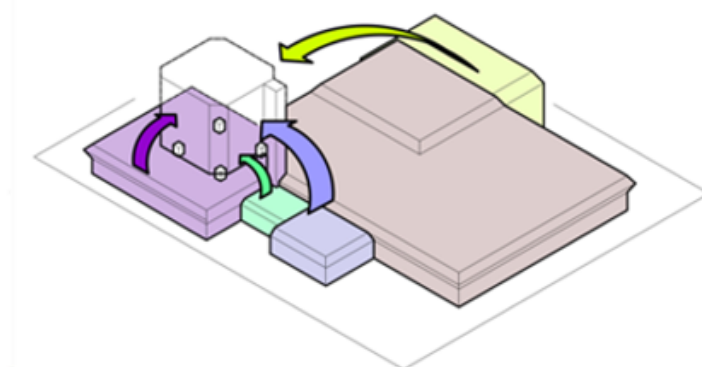
Het Romeins Museum wordt het logische aanspreekpunt voor de Romeinse archeologie in de regio. Het nieuwe museum zal de poort tot het Romeinse verleden van de regio vormen en deze verhalen niet alleen in het museum vertellen maar ook samen met partners uitdragen buiten de museummuren, met nieuwe projecten in de stad en in de regio.

Het museum zal een generator zijn voor andere maatschappelijke, economische en culturele projecten. Culturele en creatieve ondernemers en makers die vanuit de inspiratie van het topstuk, het museum zelf en de collectie maatschappelijke projecten opstarten om het Romeins verleden nog meer beleefbaar te maken. Hiertoe heeft de gemeenteraad van Heerlen op 8 december 2020 het Visiedocument "Romeins Museum de Thermen" unaniem vastgesteld.

Het nieuw te bouwen museum in Heerlen is geen stenen fort maar een naar buiten gekeerd toegankelijk, inclusief en tot de verbeelding sprekend museum midden in Heerlen. Gelegen in een aantrekkelijk stadsgebied dat het Romeins verleden uitademt en ruimte geeft voor ontmoeting en verbinding in de openbare ruimte. Van hieruit worden bezoekers verleid de stad en de regio met een andere blik te zien.

Het unieke Romeinse erfgoed van de stad vormt een onuitputtelijke bron van ontdekkingen maar mist een aantrekkelijke landmark om nieuwe generaties te verbinden aan het verleden en aan de toekomst. Hiermee invulling gevende aan de groeiambitie met betrekking tot het aantal bezoekers. Heerlen is een stad die keer op keer laat zien dat transformatie en toekomst geven aan het verleden hand in hand gaan. Het is een pionierstad, al eeuwen. De gemeenteraad van Heerlen ging in 2021 unaniem akkoord met een investering om het Romeins Museum te realiseren. Vanuit een rotsvast vertrouwen in de unieke waarde van Heerlen als nieuw internationaal en cultureel knooppunt heeft de gemeente Heerlen zich gecommitteerd aan de bouw en de ontdekkingsreis van het Romeins Museum en haar directe omgeving.

De transformatie van het huidige museum voorziet in een verkleining van de huidige bouwmassa op maaiveldniveau waarbij de bestaande kolommen worden ingezet om het nieuwe museumdeel (de 'Mansio') te dragen. In de 'Mansio' zijn de expositiezalen, auditorium, educatie-ruimte en horeca voorzien. De 'Mansio' wordt daarbij met een hoogte van ca. 25 meter hoger dan de huidige archieftoren, de naastgelegen 'badhuiszaal' kent een hoogte van ca. 9,5 meter. De ontwikkeling zorgt voor een wijziging van het huidige bouwvlak en past niet geheel binnen de bouwregels (bouwhoogte) van het vigerende bestemmingsplan "Heerlen-Zuid". Daarnaast wordt ondersteunende horeca expliciet mogelijk gemaakt en ingekaderd. Om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken is het bestemmingsplan "Romeins Museum de Thermen" opgesteld.

Afbeelding schematische weergave van de wijzigingen in de bouw

We kennen de kracht van onze stad en de opgave waarvoor we staan, deze is beschreven in het ambitiesdocument 'Samen maken we het Centrum' en het coalitieakkoord. Die opgave daagt ons uit om iedere dag weer de handen uit de mouwen te steken en te gaan voor het beste resultaat. Dat doen we met kwaliteit vanuit onze Heerlense identiteit en met ruimte voor experimenten. We gaan daarbij op een meer creatieve manier te werk, en staan ook open voor vernieuwende ideeën, creatieve concepten en inspirerende voorstellen, van zowel onze interne organisatie als van betrokken anderen.

Met het Romeins Museum wordt een stevige lijn naar een nieuwe toekomst als cultuur- en kennisstad van landelijk en euregionaal belang getrokken. Een investering in een sterke culturele infrastructuur met impact voor het centrum en voor Heerlen is dan ook noodzakelijk om dit mogelijk te maken. Het nieuw te bouwen museum vormt ook een belangrijke culturele ontwikkeling waarbij het badhuis, net als in 65 na Chr. culturen en mensen aan elkaar verbindt en daarmee ook onze Heerlense identiteit weergeeft.

Situering plangebied

Het plangebied ligt aan de Coriovallumstraat 9 (kadastraal bekend D-8994 Heerlen) en is in eigendom van de gemeente Heerlen. Het gebied wordt omsloten door de Coriovallumstraat, de Kruisstraat en de Deken Nicolaijstraat.

Afbeelding Ligging plangebied

Stand van zaken procedure

Het ontwerp van het bestemmingsplan 'Romeins Museum de Thermen' heeft met ingang van 8 december 2023 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn in deze periode geen zienswijzen ingediend.

Omgevingsaspecten

Vormvrije mer-beoordeling

Op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b en artikel 7.19, eerste lid van de Wet milieubeheer moeten burgemeester en wethouders zich uitspreken over de vraag of deze activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben en mitsdien een milieueffectrapportage moet worden gemaakt. Het nemen van dit besluit is binnen de gemeente Heerlen gemandateerd.

Uit deze beoordeling volgt dat vanwege het ontbreken van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu geen milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld.

Akoestiek - Bedrijven en milieuzonering

Op grond van artikel 3.1, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dient bij het opstellen van een bestemmingsplan een afweging te worden gemaakt of er ter plaatse van bestaande woningen sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Vanwege deze verplichting is in het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan voor het Romeins Museum een akoestisch onderzoek uitgevoerd

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is geconcludeerd dat de geluidbelasting als gevolg van de exploitatie van het museum voldoet aan de richtwaarden uit de VNG-publicatie. Hierbij is een onderbouwde aanname gedaan voor het brongeluid van de geplande fontein. Bij het uitwerken van de plannen dient dit bronniveau te worden gerespecteerd.

Er is dan ook sprake van een goed akoestisch woon- en leefklimaat en een goede ruimtelijke ordening.

Water

Voor dit bouwplan is uitgebreid onderzoek naar het aspect waterhuishouding gedaan. Voor het plan is een 'Waterparagraaf' opgesteld. Deze waterparagraaf is als bijlage bij de toelichting opgenomen. Met de realisatie van het voorliggende plan neemt het bebouwde oppervlak ten opzichte van de bestaande toestand af (met 12 %), en in de buitenruimte is meer ruimte voor groen.

Bij de verdere uitwerking van het plan moet rekening worden gehouden met de realisatie van voldoende opvangcapaciteit voor (hemel)water. De ambitie is om voor het maximaal haalbare te gaan, binnen de gestelde kaders en de mogelijkheden in het gebied. In de planregels is deze verplichting geborgd.

Bodem

Ter voorbereiding op de realisatie van het plan zijn verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd. Op basis van de resultaten van die onderzoeken wordt geconcludeerd dat er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling en de uit te voeren werkzaamheden zijn.

Wet natuurbescherming

Stikstof

Het projecteffect op de Natura 2000-gebieden ten gevolge van zowel de aanleg- als de gebruiksfase is kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijk projecteffect leidt het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie zorgen en kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Ecologische quickscan

Uit de uitgevoerde quickscan is gebleken dat verblijfsplaatsen voor vrijgestelde nationaal- en niet of deels vrijgesteld nationaal beschermde soorten zijn aangetroffen. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periodes waarin vrijstelling geldt en aan de zorgplicht kan worden voldaan, zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Doordat bepaalde maatregelen worden genomen om de omgeving van het nieuwe museum te behouden als essentieel foerageergebied voor in de omgeving verblijvende dwergvleermuizen, worden geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. De inrichting van het groen is mede daarom in samenspraak met een ecooloog verder bepaald.

Kortom: wanneer aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan, is het bestemmingsplan in overeenstemming met de bepalingen van de Wet natuurbescherming.

Kader

MBP 2023-2026.

Het vaststellen van het ontwerp bestemmingsplan "Romeins Museum de Thermen" past binnen het 'Ambitiedocument Heerlen Centrum 2022: Samen maken we het centrum'.

Kernthema:

Centrum

Bevoegdheid

Het vaststellen van een bestemmingsplan betreft een bevoegdheid van de gemeenteraad (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening).

Als vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet een ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, zoals hier aan de orde is - het ontwerp bestemmingsplan "Romeins Museum de Thermen heeft met ingang van 8 december 2023 ter inzage gelegen - dan blijft het oude recht van toepassing tot het bestemmingsplan van kracht is.

Dit volgt uit artikel 4.6, lid 2, sub a, onder 1 van de Invoeringswet Omgevingswet.

Voorstel

1. Het bestemmingsplan "Romeins Museum de Thermen", met IMRO identificatienummer NL.IMRO.0917.BP030505W000006-0401 en ondergrond (o_NL.IMRO.0917.BP030505W000006-0401.dxf) conform de bijgevoegde stukken gewijzigd vast te stellen;

2. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Argumenten

- 1.1. *Het voorliggende bestemmingsplan maakt het mogelijk om de voorgenomen transformatie van het Romeins Museum te realiseren.*

Het onderhavige bestemmingsplan biedt onze gemeente de ruimte om de voorgenomen ontwikkeling te realiseren.

- 1.2 *De wijzigingen zien op het toevoegen van de aanduiding 'Museum' aan de bestemming 'Maatschappelijk' en het aanpassen van de bouwhoogte ter plaatse van de badhuiszaal naar 9,5 meter.*

Het toevoegen van de aanduiding 'Museum' is in lijn met het voorbereidingsbesluit "Bescherming tegen toename ongewenste gebruiksvormen binnen de bestemming Maatschappelijk" d.d. 25 oktober 2023. De aangepaste bouwhoogte komt overeen met de bestaande toestand.

- 2.1. *Het wettelijk verplichte kostenverhaal (art. 6.12 Wro) is anderszins verzekerd.*

Het voorliggende plan is een zogenoemd 'aangewezen bouwplan'. Dit maakt dat de paragraaf 'Grondexploitatie' uit de Wro inzake het verplicht kostenverhaal van toepassing is. De vaststelling van een exploitatieplan is verplicht, tenzij het kostenverhaal met betrekking tot de grondexploitatiekosten anderszins verzekerd is. De grondexploitatiekosten worden binnen het project Romeins Museum afgedekt waarvoor dekking binnen de gemeentelijke begroting aanwezig is.

Tegenargumenten en risico's

N.v.t.

Kosten en dekking

Het bestemmingsplan inclusief de bijbehorende onderzoeken, is op initiatief van de gemeente opgesteld. De kosten die gemoeid zijn met het opstellen en het in procedure brengen van het bestemmingsplan hebben geen financiële gevolgen voor het projectbudget. De kosten van het bestemmingsplan worden afgedekt binnen het projectbudget.

Communicatie

De communicatie zal via de gebruikelijke kanalen verlopen. In dit stadium zal de bekendmaking in het gemeenteblad (GVOP) verschijnen. De officiële bekendmaking is tevens te raadplegen via www.officielebekendmakingen.nl.

Het raadsbesluit en het vastgestelde bestemmingsplan zijn vanaf de datum van ter inzage legging, digitaal te raadplegen op het landelijke portaal www.ruimtelijkeplannen.nl. Het vaststellingsbesluit en het bestemmingsplan zullen ook gedurende 6 weken bij de infobalie in de publiekshal ter inzage worden gelegd.

Evaluatie

N.v.t.

Planning, procedure en uitvoering

Vaststelling

Ingevolge artikel 3.8 van de Wro beslist de gemeenteraad omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. Gedurende de terinzageleggingstermijn van 6 weken kunnen belanghebbenden in beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien voor de gemeenteraadsvergadering van 30 oktober 2024.

Bijlagen

Het bestemmingsplan "Romeins Museum de Thermen" bestaande uit regels, verbeelding en toelichting met bijlagen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,

De burgemeester,

drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

drs. R. Wever

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer *****;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver